

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۲ تستی

تاریخ آزمون:

۱ هر گاه نسبت «دایره مستطیل و انسان سه چشم و آخرت و خداوند و انسان» را با وجود در نظر آوریم، به ترتیب، ذاتاً چه قسم وجودی خواهند بود؟

- ۱ امکانی - امکانی - وجوبی - وجوبی - وجوبی - امتناعی
 ۲ امکانی - امکانی - امتناعی - امکانی - امکانی - وجوبی
 ۳ متمنع الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود - واجب الوجود - واجب الوجود - ممکن الوجود
 ۴ ممکن الوجود - متمنع الوجود - واجب الوجود - واجب الوجود - واجب الوجود - واجب الوجود

۲ رابطه وجود و اشیای موجود در جهان چگونه است؟

- ۱ وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند، رابطه امکانی دارد.
 ۲ ذات اشیای عالم با رابطه امکانی نسبت به وجود، در جهان خارج موجود شده است.
 ۳ ذات اشیای عالم از رابطه امتناع نسبت به وجود خارج شده است و موجود شده است.
 ۴ وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند، رابطه ضرورت دارد.

۳ مثال‌های واجب‌الوجود بالغير، ممکن‌الوجود بالغير، متمنع‌الوجود بالغير و متمنع‌الوجود بالذات به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱ انسان - نداریم - سیمرغ - شریک خدا
 ۲ انسان - دیو - شریک خدا - اجتماع نقیضین
 ۳ درخت - ققنوس - نداریم - شریک خدا
 ۴ درخت - نداریم - شریک خدا - اجتماع ضدین

۴ از نظر فلاسفه در قضیه: «خدا هست» وجود و هستی برای خداوند چه حکمی دارد و در کدام یک نسبت آنها با وجود و عدم، متساوی است؟

- ۱ وجوبی - واجب‌الوجود
 ۲ امکانی - عالم طبیعت
 ۳ وجوبی - عالم طبیعت
 ۴ امکانی - واجب‌الوجود

۵ باتوجه به بحث مواد ثلاث، کدام گزینه درست است؟

- ۱ معنی متمنع‌الوجود بودن این است که محال است ممکن شود.
 ۲ نسبت بین ماهیت و وجود آن یا ضرورت است و یا عدم ضرورت.
 ۳ در رابطه امکانی یک ضرورت از موضوع سلب می‌شود.
 ۴ مفهوم وجود در ذهن، قهراً صفت امتناع را نمی‌پذیرد.

۶ کدام گزینه با توجه به نظر ابن‌سینا درباره وجود جهان ممکنات نادرست است؟

- ۱ هر موجودی یا ممکن‌الوجود است یا واجب‌الوجود.
 ۲ موجودات اطراف ما به گونه‌ای هستند که وجود برایشان ضرورت یافته است.
 ۳ آنچه که وجود برایش ضرورت می‌یابد، واجب‌الوجود است.
 ۴ جهان اطراف ما ممکن است واقعاً وجود نداشته باشد، زیرا ممکنات نه از وجود ابا دارند نه از عدم.

۷ کدام گزینه درباره رابطه امکانی و ضروری، به ترتیب درست است؟

- ۱ موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم نپذیرد. - عقل خلاف آن را می‌پذیرد.
 ۲ عقل نه ناگزیر از قبول آن و نه نفی آن است. - موضوع با محمول رابطه قطعی دارد.
 ۳ محمول قضیه نمی‌تواند بر موضوعش حمل شود. - محمول حتماً بر موضوع حمل می‌شود.
 ۴ موضوع نمی‌تواند محمول را بپذیرد یا نپذیرد. - عقل خلاف آن را نمی‌پذیرد.

۸ ذاتی که هم قابل موجود شدن و هم قابل معدوم شدن است نام دارد و ذاتی که هرگز محمول وجود بر آن حمل نمی‌شود

نام دارد مانند

- ۱ ممکن‌الوجود - متمنع‌الوجود - شریک‌الباری
 ۲ متمنع‌الوجود - واجب‌الوجود - شریک‌الباری
 ۳ ممکن‌الوجود - واجب‌الوجود - خدا
 ۴ متمنع‌الوجود - واجب‌الوجود - خدا

۹ رابطه امکانی کدام است؟

۱ عقل خلاف آن را قبول نمی‌کند.

۳ عقل ناگزیر از نفي آن است.

۲ عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه نفي آن.

۴ عقل ناگزیر از قبول آن است.

۱۰ از دیدگاه ابن‌سینا، موجودات جهان از آن حیث که موجود هستند، ولی از آن حیث که می‌توانستند موجود شوند، می‌باشند.

۱ ممکن‌الوجود بالذات - ممکن‌الوجود بالغير

۲ واجب‌الوجود بالغير - ممکن‌الوجود بالغير

۳ ممکن‌الوجود بالغير - واجب‌الوجود بالغير

۴ واجب‌الوجود بالذات - ممکن‌الوجود بالذات

۱۱ رابطه وجود با واقعیات جهان از نظر ابن‌سینا چیست؟

۱ وجوب

۲ امتناع

۳ امکان

۴ تلازم

۱۲ کدام گزینه ممتنع‌الوجود است؟

۱ مستطیل سبز

۲ شریک خداوند

۳ انسان

۴ آخرت

۱۳ در کدام مورد، نسبت میان موضوع و محمول در هر دو قضیه یکسان است؟

۱ آب مایعی بی‌رنگ است - فعل کلمه‌ای است که انجام کاری را می‌رساند.

۲ چوب عایق است - یکی از انواع ویروس‌ها، ویروس آنفلوانزا است.

۳ کره زمین دارای آب است - هر جسمی دارای مکان است.

۴ اکسیژن، از انواع گازها است - فلز نوعی ماده است.

۱۴ رابطه موضوع محمول در عبارات «برخی موجودات علت ندارند» و «مربع حجم ندارد» چگونه است؟

۱ وجوبی-وجوبی

۲ امکانی-وجوبی

۳ امتناعی-وجوبی

۴ امکانی-امکانی

۱۵ کدام گزینه درباره «پرنده‌ای که در جهان ذهن، چپستی آن را تصور می‌کنیم، اما در جهان خارج موجود نشده»، صحیح است؟

۱ در صورت ترجیح کفه عدم نسبت به بودن، این ماهیت نسبت به وجود امتناع، ذاتی پیدا خواهد کرد.

۲ علت وجوددهنده به این پرنده، حتماً یک واجب‌الوجود بالغير است.

۳ رابطه آن نسبت به وجود، مانند رابطه مفهوم مربع سه‌ضلعی با وجود است.

۴ واجب‌الوجود بالغير شدن این ماهیت، در گرو یک عامل و علت بیرونی است.

۱۶ کدام گزینه به لحاظ ذاتش باید معدوم باشد؟

۱ ققنوس

۲ دایره منتظم‌الاضلاع

۳ شیر پرنده

۴ خرگوش دو سر

۱۷ نوع رابطه موضوع و محمول در قضایای کدام گزینه یکسان نیست؟

۱ دیوار اتاق من طوسی است. دوست من ۲۲ ساله است.

۲ اسب حیوان است. مربع چهار زاویه دارد.

۳ عدد هفت زوج است. - شریک خداوند وجود دارد.

۴ گیاهان زمین بی‌شمارند - دریای شکلاتی وجود دارد.

۱۸ همه اشیايي که موجودند به واسطه، واجب‌الوجود هستند که به آن‌ها می‌گویند.

۱ علت‌هایشان - واجب‌الوجود بالغير

۲ خودشان - واجب‌الوجود بالغير

۳ علت‌هایشان - تمتع‌الوجود

۴ خودشان - ممکن‌الوجود

۱۹ رابطه کدام دو مفهوم در مقابل آن به‌درستی ذکر شده است؟

۱ جسمانیت برای هوا: امکانی

۲ موجود بودن برای دیو: امتناعی

۳ گیاه بودن برای افاقیا: وجوبی

۴ موجود بودن برای روح: وجوبی

۲۰ درباره ماده قضایای «انسان جسم است.» و «طوطی زیبا است.» کدام گزینه درست است؟

۱ امکان - امکان

۲ امکان - امتناع

۳ امتناع - وجوب

۴ وجوب - امکان

پاسخنامه تشریحی

۱) چون نسبت با وجود را خواسته بنابراین رابطه‌های واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود و متمتع‌الوجود به رابطه‌ی وجود با مفاهیم و موضوعات مربوط می‌شود و به بحث موارد ثلاث یا اقسام وجود در فلسفه مربوط می‌شود.

۲) ذات اشیا نسبت به وجود حالت امکانی دارد و با این نسبت نمی‌تواند موجود شود. ذات اشیا برای ایجاد ابتدا باید از رابطه‌ی امکانی خارج شوند و ضرورت پیدا کنند. بنابراین اشیا موجود در جهان نسبت به وجود ضرورت دارند؛ اگرچه این ضرورت از ناحیه‌ی ذات خودشان نیست.

۳) واجب‌الوجود بالغیر، موجودی است که وجودش از ناحیه‌ی خودش نباشد؛ مانند انسان‌ها یا درخت‌های وجود یافته در هستی. ممکن‌الوجود بالغیر نداریم؛ چون هیچ چیز به واسطه‌ی علتی ممکن‌الوجود نمی‌شود.

متمتع‌الوجود بالغیر آن است که امتناع وجودش از ناحیه‌ی غیر باشد؛ مانند سیم‌رغ.

متمتع‌الوجود بالذات آن است که هرگز وجود پیدا نمی‌کند؛ مانند شریک خدا.

۴) در قضیه «خدا هست» ← وجود و هستی برای خداوند ← واجب است.

نسبت تساوی داشتن با وجود و عدم ← ممکن‌الوجود (مانند: طبیعت)

۵) نسبت میان ماهیت وجود سه حالت ممکن است: واجب‌الوجود / متمتع‌الوجود / ممکن‌الوجود و در ممکن‌الوجود نسبت میان ماهیت و وجود یا ضرورت است و یا عدم ضرورت.

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: به موضوعی متمتع‌الوجود گویند که محمول وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود.

گزینه‌ی ۳: دو ضرورت از موضوع سلب می‌شود، ضرورت وجود و ضرورت عدم؛ چرا که در رابطه‌ی امکانی موضوع ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم.

گزینه‌ی ۴: مفهوم وجود در خارج است که صفت امتناع را نمی‌پذیرد؛ اما در عالم ذهن، حکما سه قسم رابطه‌ی بین موضوع و محمول در نظر گرفته‌اند که عبارتند از: وجوب و امکان و امتناع.

۶) جهان اطراف ما ممکن‌الوجود است. پس ذاتاً نه از وجود ابا دارد نه از عدم. اما وقتی هستی یافت، واجب‌الوجود بالغیر است و وجود دارد. پس نمی‌توان گفت که ممکن است واقعاً وجود نداشته باشد!

۷) در رابطه‌ی امکانی موضوع قضیه هم می‌تواند محمول را بپذیرد یا نپذیرد. یعنی عقل نه ناگزیر است آن را قبول کند یا نفی کند. در رابطه‌ی ضروری یا وجوبی عقل خلاقش را نمی‌پذیرد و محمول حتماً بر موضوع حمل می‌شود. پس رابطه‌ی موضوع و محمول قطعی و ضروری است.

۸) ممکن‌الوجود در حالت تساوی بین عدم و وجود به سر می‌برد، ولی متمتع‌الوجود محمول وجود هیچ‌گاه نمی‌تواند عارض موضوع آن گردد؛ مانند شریک‌الباری و اجتماع نقیضین.

۹) در رابطه‌ی امکانی نه عقل ناگزیر از قبول چیزی و نه ناگزیر از نفی آن است.

۱۰) موجودات جهان از آن جهت که موجود هستند، واجب‌الوجود (بالغیر) و از آن جهت که می‌توانستند موجود شوند، ممکن‌الوجود بالذات هستند.

۱۱) واقعیات موجود «واجب‌الوجود بالغیر» هستند.

۱۲) برخلاف دیگر گزینه‌ها، وجود شریک برای خداوند متعال در حالت امتناع قرار دارد.

۱۳) «گاز بودن»، از ویژگی‌های ذاتی «اکسیژن» و «ماده بودن»، از ویژگی‌های ذاتی «فلز» است. پس رابطه‌ی موضوع و محمول هر دو عبارت وجوبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: وجوبی (در غیر این صورت آب نیست). - امکانی (فعل می‌تواند وقوع حالت را نشان دهد؛ مانند «هوا سرد شد».)

گزینه‌ی ۲: وجوبی (عایق بودن از ویژگی‌های چوب است). - امکانی (هر ویروس دیگری هم نوعی از ویروس است.)

گزینه‌ی ۳: امکانی (می‌توانست آب نداشته باشد). - وجوبی (از ویژگی‌های ذاتی جسم، محدود بودن در یک مکان است.)

۱۴) از آنجایی که خدا علت‌العلل است و علت ندارد، این گزاره امکانی است، مربع هم که یک شکل هندسی ذهنی است و حجمی ندارد در صورتی که حجم داشته باشد مکعب یا اشکال دیگر است.

۱۵) درخت یک ماهیت ممکن‌الوجود است، بنابراین برای اینکه در جهان خارج وجود یابد و به اصطلاح واجب‌الوجود بالغیر بشود به یک عامل و علت بیرونی نیازمند است.

۱۶) چیزی که به لحاظ ذاتش (یعنی ذاتش را که فرض کنیم) عدم برایش ضرورت دارد، متمتع‌الوجود بالذات است. در میان گزینه‌ها، تنها دایره‌ی منتظم‌الاضلاع است که عقلاً عدم وجودش ضروری است. هر چند سایر موارد، بعید و نزدیک به محال هستند، اما محال عقلی نیستند.

۱۷) در قضیه‌ی اول رابطه‌ی موضوع و محمول، امتناعی است؛ زیرا در زمینی که مساحت مشخص و محدودی دارد محال است تعداد نامحدودی افراد و یا حیوانات و یا گیاهان وجود داشته باشند. در قضیه‌ی دوم رابطه‌ی موضوع و محمول امکانی است؛ زیرا وجود دریای شکلاتی هر چند بعید از ذهن باشد ولی محال عقلی نیست.

۱۸) همه‌ی اشیا که موجودند به واسطه‌ی علت‌هایشان واجب‌الوجود هستند که به آنها واجب‌الوجود بالغیر می‌گویند.

۱۹) حمل جسم برای هوا وجوبی است. موجود بودن برای دیو امکانی است. دیو می‌تواند باشد، می‌تواند نباشد. روح هم ماهیتی امکانی دارد. یعنی می‌توانست باشد، می‌توانست نباشد.

۲۰) جسمانیت جزء ذات انسان می‌باشد. پس حمل جسم بر انسان وجوبی است. اما حمل زیبایی بر طوطی امکانی است. زیرا «زیبایی» جزء ذات و تعریف طوطی قرار نمی‌گیرد.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴